

NOTES BIBLIOGRÀFIQUES

José ÁLVAREZ JUNCO, *Mater dolorosa. La idea de España en el siglo XIX*, Madrid, Taurus, 2001.

El professor Álvarez Junco analitza el procés de construcció de la identitat espanyola al llarg del segle XIX.

Pere ANGUERA, *Els precedents del catalanisme. Catalanitat i anticontralisme: 1808-1868*, Barcelona, Editorial Empúries, 2000.

El professor Pere Anguera intenta establir l'origen de la consciència moderna dels catalans de formar una comunitat diferenciada de les altres que componen l'Estat espanyol.

Ramon ARNABAT MATA, *La revolució de 1820 i el Trienni Liberal a Catalunya*, Vic, Eumo, 2001.

És un estudi acurat de les característiques i de l'evolució del Trienni Liberal a Catalunya. L'obra va rebre el Premi Jaume Vicens Vives d'Història Contemporània de l'any 2001.

Raymond CARR (ed.), *Historia de España* [Traducció de José Luis Gil Aristu], Barcelona, Ediciones Península, 2001.

El prestigiós hispanista britànic Raymond Carr ens presenta una sèrie d'articles de diferents hispanistes sobre la història d'Espanya, des de la prehistòria fins als nostres dies.

Jordi CASASSAS, Albert GHANIME, *Homenatge a Francesc Pi i Margall. Intel·lectual i polític federal, 1824-1901*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2001.

És un estudi rigorós de la trajectòria vital i intel·lectual de Francesc Pi i Margall, segon president de la Primera República Espanyola. L'obra

presenta una selecció, àmplia i representativa, de textos del polític federal degudament anotats i contextualitzats. El llibre també inclou una bibliografia orientativa i una selecció de fotografies, caricatures i dibuixos.

Roger CHARTIER, *Les origines culturelles de la Révolution française*, Paris, Éditions du Seuil, 2000.

Roger Chartier, director d'estudis a l'École des Hautes Études en Sciences Sociales, historiador de l'educació, del llibre i de la lectura, va publicar, el 1990, la primera versió d'aquest treball que ara ens ofereix Seuil en edició de butxaca i amb la inclusió d'unes pàgines finals que justifiquen i contextualitzen la reedició. El treball és una reflexió interessant sobre les causes de la Revolució Francesa i en destaca els aspectes culturals.

Antonio DOMÍNGUEZ ORTIZ, *España. Tres milenios de Historia*, Madrid, Marcial Pons, 2000.

El professor Domínguez Ortiz presenta una síntesi particular de la història d'Espanya des de l'època romana fins a la mort de Franco. Domínguez Ortiz reacciona contra les visions excessivament contemporaneistes i sociologistes de la història, en un intent de recuperar el sentit de la temporalitat, allò que ell anomena «*el sentido histórico de los hechos*».

Gilbert DURAND, *Lo imaginario*. [Pròleg de Jean-Jacques Wunenburger. Traducció i epíleg de Carme València; i «Imaginario: estudios generales» de Montserrat Prat], Barcelona, Ediciones del Bronce, 2000.

L'antropòleg, de formació filosòfica, Gilbert Durand reflexiona sobre el paper de l'imaginari en la cultura i la civilització occidentals.

Ute FREVERT, Heinz-Gerhard HAUP y otros, *El hombre del siglo XIX*, Madrid, Alianza Editorial, 2001.

Volum de la sèrie *El hombre europeo* dedicada a retratar els tipus i personatges més representatius dels diferents períodes de la història d'Europa.

Pere FULLANA I PUIGSERVER, *Antoni Maura i el maurisme a Mallorca (1853-1925)*, Palma, Leonard Muntaner Editor, 1998.

L'historiador illenc Pere Fullana ens ofereix un fris àgil i intel·ligent sobre la figura del polític mallorquí Antoni Maura. Fullana presenta un Maura estadista coherent i fidel amb si mateix i amb els poders que representava.

François HARTOG, *Le XIXe siècle et l'histoire. Le cas Fustel de Coulanges*, Éditions du Seuil, 2001.

François Hartog, director d'estudis a l'EHESS i especialista en historiografia, ens apropa a la figura de l'historiador francès Numa-Denys Fustel de Coulanges, autor de *La Cité antique*, dins d'una reflexió general sobre la historiografia francesa del segle XIX.

Santiago IZQUIERDO, *Pere Coromines*, Catarroja-Barcelona, Editorial Afers, 2001.

El jove historiador Santiago Izquierdo rescata de l'ostracisme la polièdrica figura de Pere Coromines i repassa l'evolució ideològica del personatge, que es mou sempre dins de posicions progressistes, i que va des del radicalisme filonàrquic dels seus anys de joventut fins al liberalisme republicà catalanista de la seva maduresa. L'obra, però, va més enllà, ja que ressegueix l'evolució de tot un sector d'intel·lectuals i polítics que van tenir una gran importància en la modernització i la democratització de Catalunya.

Hans JURETSCHKE, *España y Europa: estudio de crítica cultural. Obras completas de Hans Juretschke*, Madrid, 2001, 3 vol.

Aquesta edició de les obres completes de Hans Juretschke recull tots els articles de crítica literària i cultural sobre Espanya i Europa escrits i publicats pel prestigiós hispanista alemany.

Joan-Lluís MARFANY, *La llengua maltractada*, Barcelona, Empúries, 2001.

Joan-Lluís Marfany, professor de la Universitat de Liverpool, presenta un assaig extens i documentat sobre l'evolució de la llengua catalana i el procés de castellanització a Catalunya.

Maria Teresa MIRRI LARRUBIA, *Vida quotidiana en un poble industrial. Sant Martí de Provençals 1862-1925*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona-Arxiu Municipal de Sant Martí (Col·lecció Quaderns, 4), 2001.

La doctora Maria Teresa Mirri s'apropa al microcosmos social d'una de les poblacions més emblemàtiques de la industrialització catalana a la darreria del segle XIX. L'estudi proporciona una visió acurada de la vida associativa, la premsa, el temps d'oci, les festes, els espectacles, els esports, etc. Cal destacar la importància del material estadístic, en particular de l'estudi demogràfic, i l'aportació d'uns apèndixs amb la relació sistemàtica de l'important tramutament associatiu de Sant Martí durant aquest rellevant període històric.

Isidre MOLAS, *Les arrels teòriques de les esquerres catalanes*, Barcelona, Edicions 62, 2001.

Compilació d'articles i d'escrits diversos sobre les arrels ideològiques de les esquerres catalanes redactats per l'historiador i catedràtic de Dret Constitucional Isidre Molas al llarg de la seva dilatada trajectòria.

Juan Sisinio PÉREZ GARZÓN, Eduardo MANZANO, Ramón LÓPEZ FACAL, Aurora RIVIÈRE, *La gestión de la memoria. La historia de España al servicio del poder*, Barcelona, Crítica, 2000.

Conjunt de treballs coordinats per Juan Sisinio Pérez Garzón sobre la manipulació de la història i del seu ensenyament. L'obra rebutja la utilització de la història per a la construcció d'identitats nacionals, i la vindica com a eina per a la formació de ciutadans.

Joaquim M. PUIGVERT, *Església, territori i sociabilitat (s. XVII-XIX)*, Vic, Eumo, 2001.

Joaquim M. Puigvert, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Girona, estudia les característiques i l'evolució del món parroquial a Catalunya entre l'edat moderna i els inicis de l'edat contemporània. L'estudi aprofundeix en l'univers de les obrieres i les confraries i destaca el paper dels rectors com a intermediaris culturals.

Carlos Serrano, *El nacimiento de Carmen. Símbolos, mitos y nación*, Madrid, Taurus, 1999.

El malaguanyat professor Carlos Serrano analitza tots els fenòmens i les pràctiques culturals que han estat transformats en objectes i símbols i que han servit per definir identitats i organitzar grups socials (sobretot les nacions).

Anne-Marie THIESSE, *La création des identités nationales. Europe au XVIIIe - XIXe siècle*, Paris, Seuil, 1999.

Anne-Marie Thiesse, directora d'investigació al CNRS francès, aborda la construcció de les identitats nacionals. L'autora considera que la nació ha fixat la seva legitimitat en el culte a la tradició i a un passat col·lectiu que ha estat fabricat.

Montserrat TRANCÓN LAGUNAS, *La literatura fantástica en la prensa del Romanticismo*, València, Institució Alfons el Magnànim, 2000.

La doctora en Filologia Montserrat Trancón ens apropa a la visió que tenien els autors del segle XIX espanyol sobre el món esotèric i fantàstic.

Michel WINOCK, *Les voix de la liberté. Les écrivains engagés au XIXe siècle*, Paris, Seuil, 2001.

Sense la profunditat de *Le temps des prophètes. Doctrines de l'âge romantique* (1977), del malaguanyat Paul Bénichou, Michel Winock repassa de manera àgil i interessant la història cultural i intel·lectual francesa del segle XIX i destaca el compromís ètic i polític d'un gran nombre d'escriptors i poetes.